

Rapportage en enquête taalcoachproject gemeenten

Inleiding

In het kader van het Deltaplan Inburgering heeft het ministerie voor WWI in 2008 gemeenten de mogelijkheid gegeven zich in te schrijven voor deelname aan het taalcoachproject. Taalcoaches in dit project zijn vrijwilligers die inburgeringscursisten helpen bij het leren van de Nederlandse taal, bijvoorbeeld door regelmatig samen te oefenen met de taal, samen de woonomgeving van de inburgeraar te verkennen en/of samen culturele of sportieve activiteiten te ondernemen. Met de inzet van taalcoaches worden diverse doelen beoogd. Ten eerste kan het de effectiviteit van het inburgeringsprogramma verhogen. De taalcoach is een extra ondersteuning voor de inburgeraar op weg naar het inburgerexamen. De nadruk ligt hier op *extra*; het is niet de bedoeling dat de taalcoach de taken of verantwoordelijkheden van de taalaanbieder overneemt. Ten tweede draagt de inzet van taalcoaches ook bij aan sociale cohesie in de samenleving. Mensen met verschillende achtergronden leren elkaar kennen en respecteren. Ten derde onderstreept de vrijwillige inzet de betrokkenheid van individuele burgers en maatschappelijke organisaties bij de inburgering.

De belangstelling bij gemeenten voor dit project was groot; in totaal hebben 217 gemeenten zich opgegeven voor deelname. Zij gaven daarbij aan hoeveel taalkoppels ze in drie jaar (2009-2011) verwachtten te realiseren: gezamenlijk een totaal van 19.400. De middelen (€ 750, - per koppel van een taalcoach en een inburgeraar) zijn in het gemeentefonds beschikbaar gesteld. De gemeenten zijn gevraagd elk jaar het aantal gerealiseerde taalkoppels te rapporteren. In december 2009 werd voor het eerst gerapporteerd. De gemeenten ontvingen daartoe een elektronisch formulier waarin naast concrete rapportage over de voortgang van het project (gerealiseerd aantal taalkoppels) een enquête was opgenomen met vragen over de wijze waarop het taalcoachproject in de gemeente wordt georganiseerd en verloopt. Deze enquête geeft een beeld van de uitvoering van het taalcoachproject en mogelijke knelpunten of vragen die lokaal spelen.

Samenvatting resultaten rapportage en enquête

193 van de 217 deelnemende gemeenten hebben aan het rapportageverzoek gehoor gegeven. Met de gemeenten die, ook na rappel, niet reageerden op het rapportageverzoek is inmiddels telefonisch contact opgenomen. Reden voor het niet rapporteren was in veel gevallen dat het project nog niet gestart was en er volgens de betreffende gemeenten daardoor nog niets te rapporteren viel. Bij een aantal gemeenten bleek de contactpersoon inmiddels niet meer werkzaam bij de gemeente, een nieuwe contactpersoon was niet aan het ministerie doorgegeven en het elektronische rapportageverzoek was niet aangekomen. Van hen zijn de gegevens alsnog opgevraagd. In twee gemeenten is in de loop van 2009 besloten het project niet uit te voeren ondanks het feit dat de gemeente hiervoor wel middelen heeft aangevraagd en gekregen.

In totaal zijn in 2009 4.051 taalkoppels gerealiseerd. In 25% van de gemeenten is het project nog maar net gestart of moet het nog gaan starten.

Het taalcoachproject loopt goed in 60% van de deelnemende gemeenten. De inburgeraars worden gestimuleerd mee te doen aan het inburgeringstraject en het project wordt gezien als een stimulans voor de integratie tussen verschillende bevolkingsgroepen. Van de 187 rapporterende gemeenten verwacht 90% de gestelde ambitie te halen, waarvan 60% aangeeft dit ruimschoots te halen.

Knelpunten in de uitvoering die door verschillende gemeenten worden genoemd betreffen:

- het geld in het gemeentefonds wordt niet altijd volledig besteed aan het project, omdat het geen geormerkte middelen zijn, dat wil zeggen de gemeente kan de middelen ook voor andere doelmiddelen aanwenden;
- er is moeite met het werven van vrijwilligers;
- er is moeite met het vinden van inburgeraars.

Aanbevelingen door gemeenten

Gemeenten vragen om duidelijkheid over de financiële situatie na 2011. Ook wordt aangegeven door gemeenten dat zij in de landelijke campagne 'Het begint met taal' nogmaals aandacht zouden willen zien voor het taalcoachproject in verband met het effect dat dit kan hebben op het werven van vrijwillige taalcoaches.

Een aantal gemeenten plaatst de opmerking dat zij de doelgroep van het taalcoachproject graag uitgebreid ziet naar niet-inburgeraars.

Verder wenst 56% van de gemeenten dat er meer kennisoverdracht vanuit het Rijk wordt georganiseerd.¹

---

¹ De convenantpartners organiseren 30 maart 2010 een conferentie over taalcoaches. Doelgroep zijn gemeenteambtenaren en uitvoerende organisaties.

A. Rapportage resultaten

Gepland aantal taalkoppels (2009-2011) en gerealiseerd aantal taalkoppels 2009

	Totaal 2009-2011	Gerealiseerd 2009	Nog te realiseren (2010-2011)
217 gemeenten	19.400	4.051	15.349

B. Enquête resultaten

1. Hoe heeft u de uitvoering van dit project georganiseerd?

- a. 18% Opdracht aan één of meerdere externe organisaties via aanbestedingsprocedure
- b. 79% Subsidie aan één of meerdere externe organisaties
- c. 3% Uitvoering in eigen beheer door gemeente

2. In geval van aanbesteding/subsidie aan één of meerdere externe organisaties, wat voor type organisatie betreft het?

- a. 1% Commercieel bureau
- b. 33% Professionele welzijnsinstelling
- c. 54% Maatschappelijke (vrijwilligers)organisatie
- d. 12% Combinatie professionele welzijnsinstelling, maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties en taalaanbieders

3. Met welke organisatie(s) heeft u afspraken gemaakt?

Vrijwel alle gemeenten hebben afspraken gemaakt met één (of meer) van de 5 convenantpartners (Vluchtelingenwerk, Humanitas, Rode Kruis, Gilde Samenspraak en Landelijk Netwerk Thuislesorganisaties (LNT)²) van het ministerie.

- 46% Vluchtelingenwerk
- 46% Lokale organisaties
- 13% Taalaanbieders
- 11% Gilde Samenspraak
- 4% Vrijwilligerscentrale
- 4% Humanitas
- 1% Rode Kruis

4. Waarover gaan die afspraken?

- a. 82% Financiën
- b. 82% Aantallen
- c. 79% De periode waarin de taalkoppels gevormd worden
- d. 51% De duur van een taalkoppel, of het aantal ontmoetingen dat minimaal gerealiseerd moet worden door 1 koppel

---

² Van de zelfstandige (welzijns)organisaties aangesloten bij het LNT is 56% actief voor de gemeenten in het taalcoachproject.

- e. 47% De samenwerking met taalaanbieders
- f. 14% Anders, namelijk.....
- samenwerking en rolverdeling van gemeente en organisatie
- wijze van verantwoording

5. Weet u wat de duur van een gemiddeld taalkoppel is?

- a. 2% Tussen de 0 en 3 maanden
- b. 12% Tussen 3 en 6 maanden
- c. 57% Tussen 6 maanden en 1 jaar
- d. 7% Meer dan 1 jaar
- e. 22% Ik weet het niet

6. Waar en hoe worden inburgeraars geworven voor dit specifieke project?

- a. 72% Op taalinstellingen/scholen
- b. 21% In buurthuizen
- c. 69% Via de gemeente
- d. 21% Via advertenties in dag- of weekbladen
- e. 88% Anders, namelijk via cliëntenbestanden van uitvoerende organisaties eigen netwerken, cliëntenbestanden ROC's, cliëntenbestanden sociale diensten.

7. Waar en hoe worden vrijwilligers geworven?

- a. 70% Via advertenties in dag- of weekbladen
- b. 57% Via de vrijwilligerscentrale
- c. 65% Via lokale vrijwilligersorganisaties
- d. 30% Anders, namelijk: eigen netwerken, hogeschool & universiteit, gemeentelijke ambtenaren, markten & braderieën en lokale folders.

8. Wordt in de promotie en werving voor dit project gebruik gemaakt van de communicatiematerialen van de 'Het begint met taal'-campagne van het ministerie van VROM?

- a. 32% Ja
- b. 28% Ja, toegespitst op de lokale situatie
- c. 26% Nee
- d. 14% Anders, namelijk: eigen lokale folders, mond-op-mond reclame

9. Wat zijn uw ervaringen in het project ten aanzien van onderstaande onderdelen?

	Slecht	Redelijk	Goed	N.v.t
Werving van vrijwilligers	2%	26%	64%	8%
Werving van inburgeraars	1%	36%	59%	4%
Matching van koppels	2%	32%	63%	3%
Begeleiding van koppels	1%	35%	60%	4%
Administratie	1%	33%	59%	7%

10. Welke problemen bent u tegengekomen? Welke oplossingen heeft u daarvoor bedacht?

- 19% geeft aan geen problemen te ondervinden.
- Voor 44% is dit nog niet van toepassing, vaak omdat het project nog moet starten.
- In een substantieel deel (20%) is sprake van moeite met het vinden van inburgeraars en vrijwilligers.
- Bij 9% is de samenwerking tussen gemeente en uitvoerende organisaties een probleem.

Overige problemen zijn

- de tijd die besteed moet worden aan matching;
- de interne organisatie binnen gemeenten;
- de bereidwilligheid van taalaanbieders mee te werken aan het project (het promoten van het project onder inburgeraars).

11. Welke ondersteuning zou u vanuit het Rijk willen zien?

- a. 30%   Campagne materiaal
- b. 51%   Kennisoverdracht tussen projecten
- c. 23%   Financiën
- d. 9% Anders, namelijk:
  - communicatie over het vervolg van het taalcoachproject na 2011;
  - meer aandacht voor taalcoaches in de landelijke campagne, dit leidt tot meer vrijwilligers;
  - het uitbreiden van de doelgroep: ook voor niet-inburgeraars.
- e. 30%   Geen behoefte aan verdere ondersteuning

12. Voorziet u problemen in de realisatie van het totaal geplande aantal taalkoppels in uw gemeente?

- a. 60%   Die ambitie gaan we ruimschoots halen
- b. 30%   Die ambitie gaan we min of meer halen
- c. 10% Die ambitie gaan we mogelijk niet halen, omdat
  - het moeilijk is om aan vrijwilligers en inburgeraars te komen;
  - de start van het project verlaat is.

13. Overige opmerkingen/vragen

- De gelden voor het project taalcoaches zijn niet geoormerkt. Gemeenten gebruiken dit geld daarom (ook) voor andere doeleinden.
- We zouden graag een structurele financiële bijdrage willen ontvangen na 2011.
- Het werkt goed om gemeenteambtenaren te stimuleren om taalcoach te worden.
- Het taalcoachproject werkt erg goed als stimulans voor inburgeraars en bevordert integratie.